SỐ THỨ 918 NGÀY THỨ TƯ 8 JUIN 1921—NGÀY 3 THÁNG NĂM ANNAM NĂM (Tân-dậu) NĂM THỨ 14

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

Lục Tỉnh Tân Văn

Gérant: NGUYỄN-V-CỦA

ADMINISTRATION ET RÉDACTION: [illegible]

GIÁ BẢN:
Nam-kỳ, Trung-kỳ và Bắc-kỳ
Một năm..... 6$00
Sáu tháng..... 3 50
Ba tháng..... 2 00
Mua báo bắt kể từ ngày mồng 1 và ngày 16 mỗi tháng mới nhận trả tiền trước.

聞新省六

MỖI TUẦN LỄ RA BA KỲ:
NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
Mỗi số bán lẻ..... 0$04
TÉLÉPHONE N° 470 | Adresse télégr.: LUCTINH-SAIGON

GIÁ BẢN:
Đông-kỳ, Lào, Đại-pháp và thuộc địa.
Một năm..... 7$00
Sáu tháng..... 4 00
Ba tháng..... 2 25
On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ABONNES, s'adresser
à SAIGON: Aux bureaux du journal
à MAOHI: Aux bureaux du Trung-Bắc-Tân-Văn

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance

MỤC-LỤC

1. — *Phụ nghiệp từ năng thừa.*
2. — *Thế giới tân văn.*
3. — *Sự lệ ngoài đường.*
4. — *Một bức giấy thép của quan Toàn-quyền Long.*
5. — *Tòa khan, nhiều chuyện.*
6. — *Thơ tín.*
7. — *Thi chữ Annam.*
8. — *Dung thủ vi trung Lương-y cứu mạng*
9. — *Mấy chả Tàu và Ghe.*
10 — *Đánh số.*
11. — *Thông báo.*
11. — *Hướng truyền.*
13 — *Oan kia theo mãi.*

Phụ nghiệp từ năng thừa

(Le fils embrasse la profession du père)

Nhà nào có gia pháp riêng nấy. Như nhà các quan, nhà trâm anh, nhà mấy thầy thì con cháu hay trông mong đi làm quan, hoặc giúp việc nhà nước. Con trai, con gái, hằng ngày thấy gương trước mắt, trong trí khôn quyết rất đoán chẳng có nghề chi toại chí và danh dự hơn là nghề của cha mình. Mỗi tháng thấy không lắm cái chi cho mệt xác mà lãnh 30 p. 40 p. bậc lương, thì não cần trẻ em tưởng là nhiều lắm, có dè đâu 30 p. 40 p. bạc ấy không đủ cho tía nó hút xi-gà, có dư đâu mà trông làm giàu, mua đất cất phố, đặng hưởng huê lợi, hoặc mua ruộng, sắm vườn mà nhờ bông trái. Bề nào cha nó cũng phải mưu sự cho có cái lộc riêng đặng đắp đổi với đời hoặc là sanh sự chứa cờ bạc, hay xâu, hoặc là bày mưu này kế khác ngỏ hầu có tiền thêm vào nhà đặng xây dựng.

Chỉ như con cháu nhà buôn chẳng phải thế. Khi đúng giờ học thì lo nhập trường, đến lúc về nhà thì trước mắt thấy nhiều việc lợi vào nhà luôn. Bắt câu là bán mua chi, dầu không lợi nhiều cũng là lợi ít. Có nhiều món hàng gặp lúc nhủng giá mua không bao nhiêu tiền, đến hồi bắt giá lên cao, vốn một lời một. Con nít trí hỏi còn non như sáp, thấy cái lợi trước mắt lợi mà không lo sợ, lợi phần mình chẳng phải làm đều bất nhơn mà có, thì trí nó một ngày một tìm nhiễm, trông học cho biết vừa đủ ngõ hầu về nhà giúp đỡ mẹ cha, lần lần học tập nghề buôn có ngày phụ nghiệp từ năng thừa, thì thiệt là có trường nào dạy nghề buôn cho bằng ngồi hàng của cha dạy khôn con trẻ; nó dạy từ chưn tóc kẻ rão, dạy cho đến lời ăn tiếng nói, dạy tính hơn tính thua, dạy tính lời tính lỗ, dạy làm sổ thâu sổ xuất, dạy làm tọa làm vé, dạy cho biết xem người chơn kẻ giả, người đáng cho thiếu bạc ngàn, người không nên bán chịu mấy điều. Con trẻ từ ngày biết học nói cho đến tuổi gia quan, đêm ngày qua lại, tấn thối giữa thương trường, có lẽ nào sau không trở nên một nhà buôn đủ tài lực, vì hễ gần mực thì đen gần đèn thì sáng. Chỉ như từ có trí khôn cho đến 20 tuổi, mỗi ngày hằng thấy cha mẹ hưởng của vô cố, hằng thấy cha mẹ dụng chước quỉ mưu thần mà sanh lợi thì có lẽ nào đứa trẻ ấy không ham nghề của cha mẹ nó sao? Nếu nó không thèm nghề lộng hiểm ấy mà sang qua nghề buôn, thiệt là khó dễ lắm, thế nào nó làm lại con cháu nhà buôn, vì tự ấu chí trưởng chưa hề nghe lọt vào tai một tiếng nhà buôn dùng hằng ngày mà mãi mại. Thế gì nó tức thì thông thạo việc thương trường, phải tốn công học tập, chớ con cháu nhà buôn hằng ngày thấy cha mình siêng năng cần cáng, thức khuya dậy sớm, đặng mà kiếm một hai đồng lời, trước là chi độ thê nhi, sau là góp nhóp để đúng kỳ mà trả toa vé là tiền mua chịu hàng hóa. Trong nghề nhà buôn cái đúng kỳ mà trả toa vé cho xong đó là việc rất trọng hệ vô cùng, nhờ đó mà việc buôn bán càng ngày càng to, thiên hạ có lòng tin tưởng vì có câu ví dụ Langsa rằng *Hễ trả nợ xong thì được thiên-hạ trọng.* Người Annam mình ít kẻ rõ được cái việc trọng hệ ấy, lánh tình hay lây lất, đúng kỳ chẳng hề trả cho trọn số nợ, thế gì xong để thiếu lại không nhiều thì ít. Các hằng buôn chẳng kể chịu vậy đâu, mình giao kết phần mình rằng *hôm nay mua một tháng trả*, thì phải trả cho có bạc, đúng kỳ toa vé mà phải trả ngay. *Kỳ hai tháng kỳ ba tháng thì cũng thế*; nếu đúng kỳ mà lỗi thôi, thì danh tiếng mất rồi, sau phải mua mặc, chớ không ai dám bán chịu nữa. Mà thế thường nhờ mua chịu mới trông buôn to, vì hai đâu có bạc mặc nhiều mà mua mặc hoài, ấy là một việc trọng hệ thứ nhứt. Còn việc trọng hệ thứ nhì, là một lời nói ra phải nhớ biết như câu *nhứt nặc thiên kim* là một tiếng ừ ngàn vàng. Thí dụ: *Tôi chịu giá mua café một tạ là 30$, tôi đành mua 100 tạ, giá tổng cộng là 3000$, chịu giá rồi mà chưa lấy hàng,* cách vài giờ giá café sụt xuống còn 27$ một tạ, thấy lỗ mỗi tạ 3$, 100 tạ lỗ là 300$ mà tôi không dám chối, cứ việc thâu hàng, đúng kỳ hứa trả 3000$ ngay, tôi chịu lỗ, tăng đâu rồi, vì ngày sau nếu hàng đã đành giá rồi mà thình lình bắt giá lên thì tiệm cũng không phải chống giá, cứ giá đã định mà tọa cho tôi, thì tôi thấy lời trước mắt. Buôn bán như thế mới là phải lẽ, ấy là Thủ Tín làm đầu. Dầu đã ừ rồi mà nếu mình *hay tin* thì phải sập tiệm, cũng cứ việc thủ tín làm đầu. Tóm lại một đều là con cháu nhà buôn hằng ngày thấy trước mắt hai đều quan hệ ấy. Nếu *thất tín thất ngôn*, thì chẳng trông buôn to bán lớn gì được.

Nếu đồng-bang muốn buôn to thì phải tập tánh thủ tín làm đầu. Dầu cho Hằng gắt gao thế mấy đi nữa, hễ nghe đến hiệu tiệm mình thì mau mau bán cho để giúp mình thủ lợi luôn. Annam mình biết mấy đều ấy chán dư, song le ít hay chủ ý cho nên không trông buôn to được là vậy đó.

L. H. MƯU.

Thế-giới Tân-văn

Vụ đất Haute Silésie

Về vụ đất thượng-du Silésie, vì Anh-Pháp ý kiến bất đồng, sanh sự A-lê-măn với Polonais tương tranh lương chiến. Sau lại, nhờ sức binh Đồng-minh chen vào và có lính bản Ủy-viên liên-hiệp bảo đình chiến, tức thì ông *Korfanty* cầm ấn soái bên nghĩa binh Polonais lấm-bá cáo truyền rao cho binh Polonais và dân Polonais đình thương mà đợi.

Quan đầu-triều Hồng-mao là ông Lloyd-George, trong lời diễn-thuyết, có đề nghị cho thông-tướng Le Rond cầm binh Đồng-minh trấn thủ Silésie có phép miễn chiến cùng ông Korfanty, nên binh Polonais mới đình thương. Báo Langsa đề huyền; Thông-tướng Le Rond chẳng hề có phép từ đình-chiến với Korfanty; nếu binh Polonais mà áng binh bất động, ấy tại Polonais qui phục Đồng-minh.

Tuy vậy mà đều ấy chẳng phải là chỗ yếu trong vụ thượng-du Silésie. Yếu là tại bài diễn của Lloyd-George với lời đáp của ông Briand tể-tướng Pháp-quốc, hai bên ý kiến bất đồng, làm cho Đồng-minh gay trở; lại sự gay trở ấy chẳng chi giải nổi cho bằng hội nhau mà thiệt chiến, đôi luận với nhau một lần cho ra minh bạch.

Hội vạn-quốc công đồng đã nhứt định song ngày tháng còn chưa định.

Bình phẩm bài diễn của Lloyd-George

Tin thành Luân-đôn (Hồng-mao) ngày 19 mai báo rằng các báo Hồng-mao đều có bình phẩm bài diễn thuyết của ông Lloyd-George.

Trừ hiệu báo *Morning Post* ra là hiệu báo chấm qui ông Lloyd-George là nhứt tay con buôn thủ lợi, bao nhiêu báo khác trong nước đều khen bài diễn của ngài. Luận cho Pháp-quốc thấy Hồng-mao chiều cô Đức-quốc mà nghĩ cũng phải, song Lloyd-George là một tay hiền lương quân-tử lý đâu lại có tánh bất lương đến thế mà đi tây vị A-lê-măn bỏ Pologne. Ông Lloyd-George chẳng có ý chi khác hơn là mong mỏi đặc an cõi Âu-châu đời đời cho đặng thái-bình trong hôn-bề chớ chẳng có ý vị chút lợi riêng nào.

Theo mấy lời luận trên đây, các báo trung lập thảy đều khen ngợi, nghĩ vì việc làm mà đặng như lời nói, thì cõi Âu-châu ắt sẽ đặng an, chớ từ ấy nhẫng giờ xem cái thời thế đổi xây hiểm nghèo hơn lúc Âu-châu chưa nổi cơn khói lửa.

Cử chỉ nước Hồng-mao

Tin ngày 17 mai cũng là tin thành Luân-đôn nói rằng về vụ đất Haute Silésie, nước Hồng-mao tận tâm thành thiệt, chẳng vì A-lê-măn mà cũng chẳng phụ Pologne. Hồng-mao quyết có một đều giữ y lời hứa và buộc các nước phải tuân y hòa ước đã lập tại Versailles; lại Hồng-mao chẳng hề chịu để cho nước nào, dầu nước nào cũng vậy, mà vi phạm điều lệ của vạn-quốc công-đồng đã định.

Về vụ thượng-du Silésie, Hồng-mao cũng binh rất mực; cho đến A-lê-Măn cũng giữ phép mà làm, chẳng vụ tất theo với lủ con giặc A-lê-Măn kéo nhau vào thượng-du Silésie cần nghĩa-binh Polonais mà tranh đấu. Vậy thì bây giờ còn một mình nước Y-ta-li đã đặng thành vào dự hội, nên bày tỏ ý kiến coi ra thế nào, chớ để lỗi thời vậy e Âu-châu còn ngộ biến vì A-lê-Măn với Polonais chẳng nhịn nhau.

Lúc sau nầy đây, điển-chí bắn về Hồng-mao không chi mạo hiểm. Hai bên đã đình thương, duy còn một hai tốp nghĩa binh Polonais dùng đại bác mà xạ lính tuần-phòng của Đồng-minh, bữa 15 mai, tại Gogohn, và cũng có một hai trận A-lê-Măn với Polonais đánh nhau tại Rosenberg song vô hại.

Nội loạn Egypte

Tin thành Caire ngày 20 mai báo rằng nội loạn đây tại thành Caire cần đình thương bởi sự nổi nhau chẳng chi khác hơn là dân ý nhiều quá bàn phải viên mà ông Ally Kemal làm đầu; qua lúc ông thương nghị tình việc nước Egypte với Hồng-mao. Dân đây loạn đây đang chống cự, khuấy phá và chơi dụng cắt mà liện Tiết ba chục con ngựa bị vít và lính tuần cảnh bị binh rất nhiều. Sau nhờ đạo trường-thương, cầm chia cởi ngựa, rược đánh dân mới vở tang. Dân, có một người chết tại trận và nhiều người bị vít.

Đông-tam-tỉnh bị dịch hạch

Báo Đông-kinh ngày 20 mai có nói rằng tỉnh phủ có tư chỉ tới hội Hồng-thập tự xin cầu các nhà sứ các nước giúp cho một số bạc 200.000 yens hầu để diệt bịnh truyền nhiễm mới nổi lên nhiều hại dân Đông-tam-tỉnh.

Lưỡng quốc giao lân

Trung-huê với A-lê-Măn đã giao lân,

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

Rượu mạnh hiệu **DEJEAN** đã thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thạo rượu thảy đều khen ngợi
Chỉ một mình hãng **Denis frères** *có trữ mà thôi*

về thương giới. A-lê-Măn than tiếc rằng vì bị tờ hòa Versailles và thời thế xây đổi nên không thể trả đất và trả quyền tỉnh Sơn-đông lại cho Trung-huê đặng.

Nội loạn Egypte

Tin thành Alexandre nói rằng binh Hồng-mao đã kéo tới chím thủ thành-trì, bá tánh thảy hoang nghinh.

Trong một trận, năm người Tây chết và 72 người bị vít.

Tin thành Caire ngày 25 mai báo rằng đăng dây thép nói từ thành Caire qua Alexandre bị chặt; xem thế thành Caire rất hiểm. Các hàng đều đóng cửa, để cho quân tuần gìn giữ.

Tin thành Alexandre ngày 25 mai báo rằng 56 người chết và 210 người bị vít trong các trận.

Sự tệ ngoài đường

(*Tiếp theo*)

1o — Nói về sự giá cả mỗi giờ, mỗi hạng mỗi thứ xe, như xe hạng nhứt có giá theo hạng nhứt, xe hạng nhì có theo hạng nhì của thể lệ Thành phố đã định và rao truyền cho hết thảy xa phu, bộ hành đều phải tuân cứ theo đó mà trả tiền xe.

Phép nước thì như vậy, mà mình đã có ai mà làm được cho y theo, nhứt là xa-phu đã không vừa lòng, mà lại còn sanh hờn hào với người mướn xe, về sự nhỏ mọn quá đỗi, hoặc nài cho được thêm 5 chim một giác; nhiều khi người vô cang đẳng ngoài cũng lấy làm lạ. Cạng xét rồi 5 chim một giác cũng đành bỏ cho rồi để nhiều chuyện vô ích.

Thành-phố Saigon-Cholon, đi xe được y giá theo thể-lệ, coi lại thì có mấy bà đầm, ông tây, mà thôi còn kỳ dư Annam Các chú, Chà gi ai mạnh trí thì hơn

2o —Xa-phu, nhiều người có bịnh quá, cho nên hay ưa chạy gần không mến chạy xa, nắm gọng xe mà kím, cho được cái mối quen mà chạy, nghĩa là nội trong vài ba trăm thước, chớ xa 7-8 thước thì trốn, không chịu chạy, chê xa cũng vì tật làm biếng uống thuốc không mạnh, có tài đánh lộn mà không có tài kéo xe.

3o – Cũng có nhiều người lại tuổi tác quá, chạy không muốn nổi mà vì nghèo phải rang kím tiền, làm cho nhiều phen gặp mấy ông tây phát giận mà bỏ xe, không trả xu nào hết.

4o — Đi hai người ngồi một cái xe kéo là cực chẳng đã lúc không có xe hoặc bị mưa gió, buộc phải chịu cực mà chen chúc cho rồi trong một lúc mà thôi, có đâu giữa chợ mà làm như vậy, thì khó coi quá, dầu cho sự tiện tặng như vậy cũng trái con mắt đời, nhứt là một trai một gái lại càng khó coi lắm.

5o — Cách ngồi xe nhiều người lấy ý riêng của mình ngồi coi quá nghinh ngang, kẻ thì xếp bằng như ông Phật, người lại gát cao lên mui xe, ngồi méo không chịu ngồi cho ngay thẳng, tưởng như nghỉ mình là sướng quá bực rồi có tiền đi không còn ai hơn, cho nên ngồi nghinh cho thiên hạ biết là anh hùng vô địch — đã biết dầu cho được như vậy nữa, mà cái bộ ngồi xe như vậy, người vô cạng trông vào cũng đủ hiểu, mình vô địch vào lối tưởng hái nào rồi. . . .

Đó trong mấy sự tệ ngoài đường, thường bữa, ngày giờ nào cũng có, ai có thuốc gì hay xin trị đùm, cũng là một bịnh tệ của xã hội.

N. H. V.

Hàng Thuận-hòa

Đồ mới lại
Giày nhung và kim tuyến, đợn bà
đóng bên Tây nhẹ nhàn lắm
Ống nhổ Aluminium
Bao đựng thuốc hút bằng Cao su

Một bức giấy thép

CỦA QUAN TOÀN-QUYỀN LONG

Ai cũng còn nhớ, sự tên Chauffeur sở Bá-nghệ bị một ông Chef nó, bốp tai có một cái chết tươi — Rồi tòa đại-hình Saigon kêu án treo 15 ngày, vụ nầy cách vài tháng rồi,

Nay quan Toàn-quyền, lại xuống chỉ trục đuổi ông Tây nói đó ra khỏi Đông-pháp, rồi có 4 ông hội đồng cũng tây thẩm-án đánh giây thép mà xin giống chi không rõ chắc, nhưng bổn quán thấy bức trả lời như vầy cho quan quyền Thống-đốc Nam-kỳ :

Xin ngài nói lại cho 4 vị Thẩm án ấy rõ, tôi không phép để mà chấp cái lời của mấy ông bán ngũ, rồi nó sanh ra sự quan hệ lắn vào vụ, về sự Niêc-ty cùng Chánh-trị.

Dầu cho ai cũng vậy chẳng luận là tôi, sự cùng nghinh quan án, định-án và các quan Thẩm-án là sự phải thường.

Còn sự đuổi đây, đã bàn nghị kỹ lưỡng rồi cách ấy đã một tháng tròn. Thì là còn có chi mà bàn biện lại nữa, cái chuyện của nước theo luật hệ ai là người dị-quốc thì phải như vậy là đều đã tuân y theo luật vận quốc.

Bổn thân tôi, thì có cái cang-hệ về lối lo cho thái bình trong xứ sở, cho nên tôi khó mà dung tùng bất cứ là ai, nhứt là người dị-quốc, mà hay dùng mãnh lực mà ăn hiếp dân bổn xứ, làm cho náo động sự thái bình rồi, phải [illegible] còn nhiều chuyện khó lòng hơn nữa, trong Đông-pháp nầy là [illegible] người mình đã tuân trải giữ cái lòn phép [illegible] ăn ở với lê-dân thuở nay.

Ký tên : LONG.

L. d. N. h. V.

Đó lục châu quân tử nếu coi cho kỹ cái lời của quan Toàn-quyền đã bác lời kêu nài của 4 vị thẩm án ra, mà lại tỏ các ý của ngài thương mến Annam ta bao nhiêu, có phải là người để ý bình vực ta, thương mến ta như con đó vậy chăng

Tòa khan, nhiều chuyện

Trong 7 bang qua ở Annam, các-chú, có cái tiếng tòa-khan nhiều chuyện nầy, nghĩ xa khó chịu.

Chẳng phải tiếng ấy dùng mà nói cho chúng nó, với nhau, thiệt là một tiếng để dùng mà nói người Annam mà thôi.

Nói như vậy mà nghĩa gì? Bỡ ngàng bậc — Có ai hiểu đâu?

Nghĩ cũng nên buồn cười, ham chơi chi cho lắm mà có hai tiếng như vầy mà không được hiểu, quá tức, mà có hiểu đi nữa lại là gì, tiếng người ta nói, tuy là nhằm khi mình hữu sự tự nhỏi mình; chớ người ta dùng cho phận sự gia-đình của người ta mình nói vô sao được.

Trong 7 bang, thiệt thà làm ăn chịu khó hơn hết có Triều-châu, mà tiếng tòa-khan, như tiếng Triều-châu, thì chẳng phải tâm thường, cũng là một tiếng sẵng ý đã nhiều lâu, cho nên nói ra liền thành tục, ai ai cũng hiểu được, nhưng có Annam còn nhiều người chưa hiểu cho lắm, cho nên đầu nghe cũng bỏ qua tiếng tòa-khan là tiếng Triều, còn như thằng chệc thì tiếng Annam, hai tiếng nó đối với nhau quá xứng. Người Triều-châu chưởi cha mẹ không ghét cho bằng kêu thằng chệc nó hòa nhau mà ghét kẻ hỗn, cả xóm cả họ, mà ghét già đời, chớ chẳng phải như gây gỗ rồi giận mà thôi đâu cũng như tiếng tòa-khan, thì dùng để khi bất bình sự chi với Annam thì nói, chớ không phải là nước nào cũng vậy.

Tưởng như Tây, Chà, Quản-đông các nước chưa có nước nào phải mang tiếng tòa-khan nầy đâu, có một mình Annam thường hơn mà thôi, cũng bởi người Triều qua Annam đã lâu hơn hết, xóm nào góc núi mé rừng đâu đâu lập nghiệp cũng được, cưới vợ sanh con cháu, cho đến nỗi nhiều người không tính về Tàu bỏ xương nữa, vì vậy cho nên khi nhỏ ở bên Tàu, thạo phong tục Tàu, lớn lên qua ở Annam thạo phong tục Annam, rồi so sánh mà biện bạch thành ra tiếng Tòa-khan dành để xài cho Annam mà thôi.

Tại sao mà cho tiếng hỗn hào như vậy, mà lại nói với Annam mà thôi?

Tại ở trong xứ đã nhiều đời, nhiều năm, thông hiểu đủ cang-thường luân-lý, biết được phong hóa tục thanh, người Annam 10 người lo làm ăn mới 3, 4 mà thôi, còn hơn nữa phần, vô nghệ mà cũng vô hại, không có chết đói, mà cũng quần áo lành bảo, ra đường ai gọi là kẻ khiêm nhường, đủ lắm chớ. Có nhiều cậu còn [illegible] hơn nữa, trông vào tựa như bậc cháu nhà Bá-hộ, xem cho gẫm một tí, thì lại hay sự xài cách phá xu, nào có thua những hạng nào, tay bằng miệng miệng hằng tay nói, mau mắn bậc thiệp mà khuôn phép hẳn hòi, phía nam cũng [illegible] mà phe nữ cũng nhiều, nhờ thấy [illegible] mà Triều đã riêng tiếng cho, nghĩ cũng [illegible], không nên trách, người ta đi bán một ngày kín 3 4 cắt bạc, còn thấy mình mỗi khi xài 3-4 5-7 đồng, mà không làm gì hết, không lưu ý để kím tìm cho rõ mánh lỏi sao đặng, sự quá ức, ở đời làm người ai cũng người, có lẽ nào ở không, mà có xài là đợo lý gì. Bất quá thì hơn nhau chữ tôi, hoặc ít nhiều mà thôi. Cạng xét cũng tệ hởi nói mình, dàn làm biếng trong Lục-tỉnh ta còn nhiều lắm.

Tuy nhiều chớ số chẵn, chưa ai được rõ, phải chi Chánh-phủ gia ân, truyền cho mỗi làng phải làm sổ coi sổ dân trong làng cho ngay thẳng coi ai làm nghề chi cho hẳn hòi, đáng, thấy con

CIGARETTES DIVA

Thuốc điếu hiệu là **Cigarettes Diva** *là thứ thuốc tốt hơn hết, hút nó đã không khó cổ, và khỏi mang sự bịnh hoạn, vì thuốc nầy không có nhựa như các thứ thuốc khác, khói nó thơm tho và điệu lắm.*

Mỗi một gói thuốc nầy đều có để một cái hình chạp rất khéo và rất đẹp đẽ, mà lại trong nhiều gói có để một cái giấy **Bon-Thưởng** (**Bon-Prime**) *tặng tổng hoặc một cái đồng-hồ, hoặc một hộp khăn mouchoirs, hoặc một sợi giây lưng hay là một cây đờn vân vân. Như ai đăng những giấy ấy, thì hãy đem tới hãng A. et E. Muxel môn bài số 10 đường Paul Blanchy, Saigon mà lãnh thưởng, bằng ai ở xa xuôi đến không đặng, thì gởi thư và miếng giấy mình đặng cho hãng sẽ gởi mon đồ của mình đặng đó lập tức.*

Có bán trong các tiệm bán đồ tạp vật

Trường *NGUYỄN-XÍCH-HỒNG*, bất cứ có bằng sơ học cùng không, lấy rõng sức lực giỏi dở của sĩ tử mà sắp lớp lan. Hễ khảo thi rồi, dầu không có bằng cấp mà sức giỏi thì được ngồi theo lớp giỏi, còn như có bằng cấp mà sức hởi còn kém thì phải ngồi theo lớp dưới; không đặng vịnh theo bằng cấp vì mình đã yếu sức, mà đèo bòng lớp trên.

Mỗi năm trước kỳ bãi nghỉ chung niên, trường Nguyễn-xích-Hồng có mở hội khảo thí, dượt sức lực tài năng sĩ tử mà cấp bằng sơ học Pháp việt bổn trường.

Tại trường *NGUYỄN-XÍCH-HỒNG*, mỗi khi có sĩ tử mới vào thọ giáo thì có khảo thí để sắp lớp lan đúng lực.

Trường *NGUYỄN-XÍCH-HỒNG*, dạy Đạo-đức Luân-lý nối theo kinh Thánh giảng dạy mà trao dồi chơn tâm cho hạp lẽ làm người.

Bùi-quang-Nho
BENTRE

Bổn hiệu có trữ bán vải may mùng của hiệu Chấn-Thủy ở Hanoï. Vải nầy mới chế kiểu mới, đã rộng khổ lại cao thước tốt hơn các thứ vải may mùng thuở nay, kêu là Tullé Tonkinois, bề dài 20 m 40, ngang 0 m 80. Bổn hiệu có bán vải trắng [illegible] để làm nóc mùng và may áo mặc [illegible] 0 m 80 mỗi mètre 0 m 40 thì vải mùng [illegible] một cái mùng [illegible] 0 m 80, ngang [illegible] 0 m 80, [illegible] vải [illegible] và 4 m 00 vải [illegible] [illegible] có ba hạng [illegible] 5 $ 00 [illegible] 6 $ 00 [illegible] khác nhau. Bổn hiệu cũng có bán giầy và dép [illegible] hiệu ở Hanoï tới lại, giầy hạ giá từ 2 $ 20 tới 4 $ 20, bottines đen và vàng hoặc hai màu từ 10 $ 50 tới 14 $ 00 và dép (Sandales) quai da và quoi nhung giá 1 $ 60 ai mua từ năm đôi sắp lên được remise 5 % ai có mua thì tôi sẽ gởi contre-remboussement, xin đồng [illegible] chớ ham giá rẻ hơn vì [illegible] mất giầy hạ da láng bọ sơn giầy đã trắng ra da láng, ít ngày bể sơn lôi da mới hay, hiệu tôi dám cam đoan không có thứ ấy.

Bổn hiệu cũng có bán các thứ hàng tàu nhuộm lại Bêntre và những hàng Bắc nhiều thứ, như lãnh rộng khổ may áo; vân vân.....

BÙI QUANG-NHO
Bêntre.

HỞI NGƯỜI ANNAM

Cho nên lện thuốc của Ngoại-quốc với thuốc Xứ Algérie là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa thuốc rời và thuốc điếu trái đất ở xứ Algérie ma hút, thì tức là dùng đồ thổ sâng Algérie quả thiệt là đồ thổ sâng Đại-pháp và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT

ông Hương ông Cả mà vị, dẫu cho có làm một thằng cấy ruộng mà sanh lợi được mấy thúng lúa, rồi có 2 đứa con hư cũng kém nó là làm ruộng, thì là thiệt tệ ở nơi mình không sai, chẳng khác tục thường nói giỏi trong xương là như vậy. Cứ phía hư mà che đậy hoài, để cho dị quốc dòm thấy mà chê cười.

Làm cha mẹ đã dạy hư cho con rồi hương chức vì cha mẹ một chút công trong làng, yêm ẩn cho cậu nữa, thì khác chi người lập trường dạy hư cho trẻ dại, khi dại nhỏ còn ngày dại to nữa.

Thiệt là tệ, nhớ lại trong trường bổn-quốc năm ngoái có ông thầy nắng học-trò là loài làm biên, loài nói láo cũng chẳng nên trách.

N. H. V.

Thơ tín

Sôctrăng, le 29 mai 1921.

Xin ông chủ Bút ấn hành bài nầy tôi rất cám ơn.

Cô công thì thưởng, có tội thì trừng

Ngày 23 mai 1921, tôi ở Mỹtho về Sôctrang đi chuyến tàu thứ hai, nhằm chiếc Chaloupe « Pélican » đi Cầnthơ, Sôctrăng.

Gần 9 giờ tàu mở dỏi chạy, có một chiếc tàu chệt hiệu « Lợi Vinh » đi Nam Vang chạy trước « Pélican » chừng 5-10 phúc đồng hồ thì « Pélican chạy theo.

Chiếc tàu « Lợi Vinh » nó chạy quá sóng lung lắm, thiệt hại cho ghe thương hồ. Tàu « Lợi Vinh » chạy lên khỏi Xài Hộ sóng tàu nhận chìm một chiếc ghe lúa chở ước chừng 8 9 trăm giạ lúa, chìm rồi tàu « Lợi Vinh » bỏ chạy luôn, không quày lơi mà cứu vớt người ta, thậc lấy làm bất nhơn.

May chiếc tàu « Pélican » chạy sau gần đến Xài-Hột, tài công thấy vọi xa xa có người ta bụp lên, bụp xuống, Tài công kêu ông Cò tàu nói inh người ta bị chìm ghe, mau mau ông cò tàu đặt ống dòm coi thấy quả người ta bị chìm ghe mau mau kêu mở máy tàu chạy mau đến chỗ đặng cứu vớt người. Khi gần đến ông Cò tàu và Bồi Ông cắt phao tàu quăn xuống, ông hối matelots thả tâm bản xuống đi vớt, vớt đặng 5 người đòn ông gần chết, nếu trễ 5 phúc đồng hồ, thì ắt phải vong mạng vài người, may trong ghe không có đờn bà con nít, phải có chết chết.

Hỏi mấy người dưới ghe mới vớt lên, mới biết bị sóng tàu « Lợi Vinh » chạy lung lắm.

Khi « Pélican » đến vớt người ta thì ngan làng « An-Đức » hạt Mỹtho. Tức đó làng kỳ yên hay là làm chi có hát bộ tại đình hay là miễu gần mé sông cái, mà hương chức đông đảo tại đám hát ăn uống rượu hơn 2, 3 trăm người mà chẳng ai thèm đem ghe ra mà cứu vớt, để đứng trên bờ mà coi chơi.

Ông cò tàu vớt đặng đem 5 người bị chìm ghe vô bờ cho làng, làng chẳng ngó ngàn gì đến, cứ lo ăn uống rượu mà thôi. Ông cò tàu thấy vậy để 5 người bị chìm ghe ở lợi đó cho làng lấy khai, trở ra tàu đi kẻo trễ ; có làm một tờ phúc bẩm gởi cho Quan Chủ Tỉnh Mỹtho có bộ hành đứng làm chứng thấy chuyện như vậy.

Tôi là người bộ hành thấy trước mắt tôi rỏ ràng như vậy, nên xin ông Chủ Bút làm ơn ấn hành vô nhựt trình, xin quan trên thưởng công Ông Cò tàu « Péli an » và ban khen Bồi, Tài công matelots dưới tàu thật hết lòng sốt sắng ; đặng làm gương cho mấy Ông Cò tàu Annam khác.

Còn phần hương chức làng « An-Đức » xin Quan Trên dạy dùm cho họ biết phận sự của họ là gì, từ rày về sau thấy người lâm nguy chẳng nên trơ mắt ; và xin ngăn cấm chiếc tàu « Lợi Vinh » đi Nam Van chạy mau ; phải chạy vừa vừa khi gặp ghe thương hồ chở khẩm phải tốp máy chạy nhẹ nhẹ vậy và khi gặp rủi phải ngừng tàu lại vớt người kẻo xưa nay nghe nó đả làm chìm ghe nhiều rồi, mà chìm rồi cũng bỏ chạy chẳng kể trở lợi mà vớt Ấy là làm hiểm đó.

BÙI DUY-TỰ.
Dessinateur Principal.

Thi chữ Annam

Ngày thứ hai, 27 Juin 1921, 8 giờ sớm mai, các quan giám khảo, sẽ tề tựu tại trường Chasseloup Laubat, Saigon, đặng hỏi mấy người xin thi chữ Annam, luận mấy lời nghị, ngày 8 Novembre 1918. Những đơn xin thi, thì vào tại văn phòng nhứt Chánh-phủ Nam-kỳ (1er Bureau du Gouvernement) chỉ ngày 25 Juin 1921.

Dung thủ vi ương;

Lương-y [illegible]

Tôi xin ông ấn hành bài nầy cho Đồng bang thấy biết đặng cẩn thận việc [illegible] sẳng bịnh hoạng, Nguyễn [illegible] tôi ở Saigon nó có thai, đến ngày [illegible] sáng nó vô nhà sanh của thầy sáu Mừng ở Chợ-Đủi nó sanh. Thầy nầy hai con mắt không thấy mà làm mụ. Con tôi sanh [illegible] cũng mau, kẻ phát chứng đau bụng thầy nói tại nằm nghiêng, cái tử cung nó xô nên đau bụng để thầy sửa lại, mà sửa hoài, bụng đau hoài, ăn ngủ không được nóng lạnh rét và hay mửa, được mười ngày bịnh càng nặng, tôi đem nó ra cho ông **Montel** coi nói cái thai y còn sát ở trong phải mau vô nhà thương, nếu trễ không phương cứu.

Còn thằng nhỏ rúng rựng rồi mà chỗ rúng không khô, trong miệng có đẹn đóng đầy lưỡi bú không được, có bữa đó nó nằm xụi mặt mày tay chưn biến xanh, đem cho ông **Montel** coi cho thuốc tỉnh lại, rồi hai mẹ con nó vô nhà thương chợ Rẫy quan thầy coi nói tại mụ làm dơ dáy, không kỹ, nên trong tử cung đau, để chích thuốc nơi bắp vế cho độc trong tử cung gom ra đó mà trị. Ở nhà thương đó được 4 ngày, tôi lên thấy con và cháu bịnh nhiều lắm, tôi đem về nhà thương Bêntre cho thầy thuốc **Lê-trung-Lương** điều trị. Được bốn ngày bịnh thuyên giảm, ăn ngủ được, thằng nhỏ bú được. Kể ông **Lacour** đổi lại. Người cũng tử tế, ân cần điều dưỡng, mỗ chỗ bắp vế ; ở nhà thương được 25 ngày, bịnh lành mạnh ; thằng nhỏ miệng sạch rúng lành khô, tôi đem con và cháu về nhà rồi. Thiệt con và cháu tôi sống được là nhờ ông Lacour quan thầy Lương. Bà phước Alplonse, bà Permèlle và thầy điều dưỡng Phạm-sử-Ký đáng minh tặng công đức nhà thương Bêntre.

LÊ-QUANG-HOÈ
Cai-tổng Minh-Đạt.

Mấy chủ tàu và ghe

Kể từ 1er Juin 1921, cái cầu quây Rạch-giá, tại châu-thành Rạch-giá, sẽ quây cho các ghe tàu qua kể từ :

6 giờ chí 7 giờ,
11 giờ rưởi chí 12 giờ rưởi.

Còn như ngoài giờ nầy, thì giờ nào bất câu ban đêm hoặc ban ngày, những tàu khơi muốn qua xin quây thì quây liền.

Khi cầu quây rồi, thì 2 đầu cầu có treo cho người đi bộ rõ,

1o — Ban ngày một miếng sắt đỏ,
2o — Ban đêm một lồng đèn đỏ.

Khi cầu đóng lại, không quây bộ hành đi được.

1o — Ban ngày có treo một hòn đen treo giữa cầu.
2o — Ban ngày thì một lồng đèn đỏ cũng treo giữa cầu.

Lúc qua cầu, cấm ghe chạy buồm, phải dùng sào, chèo và giây mà thôi.

Cũng cấm ghe không được đi qua, lúc quây chưa rồi.

Từ tháng Juin chí tháng Décembre mà mùa nước chảy mạnh, những ghe đậu trong Rạch-giá, từ kinh ra biển nguồn trên gần cầu quây, phải cột hai đôi.

Như có bị đứt dây, trôi dụng hư cầu, chủ ghe phải bồi thường.

Đánh số

Vì lời nghị quan quyền Thống đốc Nam kỳ, ngày 23 mai 1921, cho phép Comité des Œuvres du Mutualité de Cochinchine xổ số, định ngày xổ là 6 novembre 1921.

Xuất số bán 6 muôn số, mỗi số mỗi đồng, cho trúng hết thảy 154 số.

1 số	trúng	10.000 $
2	id.	5 000
2	id.	1 000
4	id.	500
20	id.	100
50	id.	50
75	id.	20
154 số	= cộng =	30.000 $

THAY CỦ ĐỔI MỚI

Pháp-Việt Khách-lầu
(HÔTEL DE FRANCE)
N° 157 Rue Catinat Saigon

Mấy năm nay M. Huỳnh-huệ-Kỳ làm Quản-lý, chỉnh đốn lại tinh khiết lắm, ai cũng vui lòng đến nghỉ ngơi là một chốn êm tịnh khoản khoát vô cùng.

Nay M. Huỳnh-huệ-Kỳ nhân có việc làm ăn riêng, nên đã giao phần làm Quản-lý một chốn Khách sạn rộng thinh nơi đường Catinat lại cho M. Ng.-v-Thiệt adjudant là người có công giúp Pháp trong trận giặc mới rồi, lãnh làm Quản-lý mà sửa sang lại cho tinh khiết hơn xưa nữa. cho vừa lòng quí khách.

Xin liệt quí hãy nhớ rằng « Pháp-việt Khách lầu » ngày nay, mỗi mỗi đều chỉnh đốn lại quang minh đẹp đẽ lắm.

Pháp-việc Khách lầu.
Chủ nhơn cẩn khải.

Banque Industrielle
DE CHINE
TRUNG HOA CÔNG-NGHỆ NGÂN HANG
Hội biệt danh vốn 1.500 muôn.

Lập bổn.	1500 muôn
Hiện tại.	750 muôn
Chi tiền dự phòng tính rồi ngày 31 Décembre 1920.	500 muôn

Đồng lý hội BERTHELOS. *Quản lý* A. J. PERNOTTE

Phòng sự
tại Paris đường Saint Lazarre 74.

Chi chánh tại Bắc kinh (*Pékin*).

Chi thứ :

BỔNG-PHÁP. — Saigon, Haiphong, Hanôi, Phnom-penh.
TRUNG HOA. — Shanghai, Tientsien, Hong-kong, Canton, Hankow, Foutchéou, Swatow, Tsinanfou, Yunnanfou.
MÂN-CHÂU. — Moukden, Hải-sâm-huy, (Wladivostock), Straits Singapore, Batavia.
ÂU-CHÂU. — London, Anvers, Lyon, Marseille, Bordeaux, Dunkerque, Le Hâvre.
ETATS UNIS. — New-york, Nhựt-bổn, Yokchama.

THƯ-TÍN. — Hội muốn giúp sức cho nhà buôn nhà công nghệ tiện bề cho nên mấy xứ có buôn bán trong hoàn cầu [illegible] có thông tin của hội.

Chi thứ tại Saigon, [illegible] Belgique số [illegible] đường [illegible] số 2.

Lãnh thay [illegible] việc các ngân hàng. Gởi giấy [illegible] (chèques) thì Hội tính [illegible] phân lời tính theo bạc đồng.

Còn như tiền quan (francs) hoặc khi gởi, hoặc bạc đồng sang qua, thì tính trả cho 2 phân 1/2 lời.

Ai gởi tiền góp (Epargne) hoặc bằng tiền quan hoặc bằng bạc đồng, thì đến mà bàn nghị trước.

Gởi tiền hữu hạn, cũng vậy hoặc bạc đồng, hoặc tiền quan, thì giá bạc phải hỏi tính trước.

Kẻ thường mua bán [illegible] tiền góp lần lần, [illegible] hàng chữ rời để [illegible], trong mấy xứ [illegible] cũng giúp tiền cho traites), hoặc sang chủ hoặc y chủ, đồng điện tín

Lãnh gởi, hoặc làm việc gì mấy nhà Bourses các xứ cũng có.

Cho vay theo hàng hóa, hay là theo giấy quyền trái, hứa hiệp cũng có.

Bổng-lý Saigon.
LASSEIGNE.

PHẢI HÚT THUỐC IMPERIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC

Ngày 8 juin 1921.

Tại kho Nhà-nước 5fr. 85

GIÁ LÚA

Ngày 7 Juin 1921.

Tại Cholon mỗi 100 kilos (bao trả lại :

Lúa Vĩnhlong.....	3 $ 95	tới 4 $ 20
Lúa Gòcông.....	4 40	tới 4 55
Lúa Bãixàu.....	4 30	tới 4 50
Lúa Bacliêu.....	4 40	tới 4 60
Lúa Caoman.....	3 70	tới 4 10
Giá bực trung....	4 15	tới 4 40

SAIGON.

Khách quí

Thím Ng-thị-L... ở đường Pellerin đâm tờ cớ rằng một người đờn bà Annam kêu là Thị-Ba đến thăm thím, chừng người ấy đi rồi thím coi lại mất hết hai cái áo lụa trắng mới cắt chưa may giá 3 $ 00.

Ấy là khách quí, rước khách ấy cho thường chắc không quản áo bậu.

An trộm bỏ đồ mà chạy

Mới đây hai tên ăn trộm vào tiệm tạp hóa của Khách trú Chung-T... ở đường Vannier. Lấy áo ra đường, rút (rút cho nó mà may cho tài gia) gặp lính đi tuần, hai đứa liều quăn hết đồ mà chạy. Lượm được 17 gói thuốc rời, 98 gói thuốc điếu, 10 hộp nho khô, 7 hộp bánh biscuits, 7 hộp cá mòi, 2 gói hộp quẹt, một cái đồng hồ thiếc. Cả thảy đều trả lại cho tài gia.

Ghèo quá

Bữa 2 tây, lúc chạng vạng, chệc Trần-K... 26 tuổi, nghề thợ hồ ở đường hẻm Viénot lại gần cầu mống Khánh-Hội nhảy xuống sông mà tự vận. Nhiều người dưới ghe đậu chỗ đó thấy vậy, nhảy theo năm cổ kéo lên, đem lại hỏi Khánh-Hội một hồi nó tỉnh lại hỏi nó vì cớ nào muốn chết nó lắt đầu nói : « Ghèo quá ! »

CHOLON.

Nước mắm thúi hoắc

Sở tuần thành có lấy kiểu nước mắm bán trong tiệm Huỳnh-Kh.... đường Sanh-Hòa số 19 và Lương-L... đường Thuận-Kiều số 2. Xét ra nước mắm nầy làm không đúng luật, ăn phải sanh bịnh. Vậy mà ai tới mua nó cũng nói « nước mắm Phú-quốc » té ra nay mới hay là nước mắm thúi hoắc.

Mấy bà đừng ham rẻ mà lầm, đã ăn không ngon miệng mà lại còn sanh bịnh là khác.

Gái đi đêm

Xẩm Quảng-Đông Huỳnh-Nh.... 41 tuổi, ở đường hộ 7 cớ bót rằng con gái nó là A-Ba, 16 tuổi đương xuân, đêm 1 tây, lối 9 giờ tôi cuốn gói áo quần trang vật đi mất.

Theo ai ?

Tơ hồng hết xe

Khách Trần-H... bang Quảng-Đông, nghề buôn bán, đâm tờ cớ rằng tỉnh nhân nó là xẩm Hà-phung-H... bỏ nó mà đi có lấy theo trang vật 450 $ 00 và áo quần 50 $ 00 làm dấu tích.

Chơi ác quá

Thầy hộ 8, ở đường quai des Jonques số 259, cớ rằng người ở của thầy là Hồ-toan liên, Chừng phút có kẻ hỏi tôi quần áo và trang vật của nàng đâu, xin lấy trao ra mặc vào cho nàng đặng lo tẩn liệm. Bấy giờ, tôi mới lìa khỏi mình nàng, đi lấy chìa khóa, mở tủ, đem quần áo và trang vật của nàng ra sắp đầy một vánh ; nào quần đen quần trắng, nào xuyến tiêm, xuyến nu, mớ ba mớ tư đủ màu đủ sắc ; nào là trâm cây nĩa giả, nào là [illegible] vòng-vàng, nào là cà-rá nhận xoàng, nào là [illegible] quả, cẩn. Ôi, tôi trông thấy đồ [illegible] của nàng tôi lại càng nức nở [illegible], nào lăng ôm lấy mà khóc [illegible] là mấy món đồ của nàng thường dùng khi [illegible] ngồi với tôi, tôi chẳng dành rời, cất lại để làm dấu tích.

« Ba chiếc cà rá nhận xoàng của nàng tôi còn đeo nơi tay đây, quần áo và trâm nĩa vòng vàng của nàng tôi còn cất trong rương đó, cho tới cái quần [illegible], bộ rỏ may của nàng tôi cũng còn giữ gìn kia ; để khi nhớ nàng, tôi đem ra nhìn cho thỏa dạ. »

Nhắc lại khi bận đồ cho nàng xong, người xúm lại liệm nàng, tôi lấy làm đau lòng quá đỗi. Thuật lại cho Lê-quí-hữu nghe, tôi chỉ biết có một tiếng « *đau lòng* » đấy thôi, chẳng còn hiểu tiếng chi khác hơn mà cạn tỏ, và tôi cũng chẳng biết *mượn cớ* nào mà chỉ cho Lê-quí-hữu thấy sự đau lòng ấy đến thế nào, duy còn một chút nầy tưởng khi cũng đủ : Là khi gói khuất mặt nàng rồi, nỗi xa cách trăm năm từ đây, tôi kêu khóc rùm nhà, làm cho ai nấy đông lòng mà sa nước mắt. Lại khi để thây nàng vô hòm mà đậy nắp, tôi nghĩ cho rồi đây tang ngọc nát ngà, cho nên tôi chạy lại ôm lấy thây nàng mà khóc lóc, ngăn trở những người làm liệm. Người nhà xúm lại kéo tôi ra và để tôi an ủi tôi ; tôi giãy nảy nói lớn rằng :

« Tôi đã thệ rằng vợ tôi đang chết rồi, tôi không sống hơn nàng mười phút. Nay chẳng may nàng lạ thế đi rồi, lại chết cách thảm thiết cho đến đỗi tình ân ái tôi không đền bồi cho phỉ, có lẽ đâu tôi lại còn sa đâm hồng-trần, mặc yêu sự thế nữa chi. Thà để cho tôi giữ vẹn lời thề cùng nàng sống thì đồng tịch, đồng sàng bằng chẳng thì đồng quan đồng quách. » Dứt lời, tôi xô người giữ tôi mà chạy tới bên hòm nàng, quyết đập đầu vô hòm mà chết. Bởi vậy, khi tôi chạy tới, tôi vừa mới mở miệng kêu khóc : *Mình ôi, chậm đợi tôi theo với* rồi ôm lấy hòm, chưa kịp va đầu vào, bỗng có kẻ kéo tôi ra, làm bức tôi, chẳng để cho tôi chết. Tức mình, tôi ngã ngửa ra bất tỉnh.

Người đở tôi vào phòng kê hơ bụng dạ, người chơa tay, vực hồn tôi trót mươi phút đồng hồ mới tỉnh. Tỉnh ra tôi lại khóc, khóc nức nở rồi mê, ôi, đau đòi đoạn ngất đòi hồi, hễ mê rồi lại khóc. Tôi nằm thiếp-thiếp như vậy trót cả ngày đêm, cơm cháo không ăn, việc chi nào biết; làm hình như việc tang ấy chẳng phải việc nhà, vợ ai chết chớ chẳng phải vợ tôi ; có khi tôi mê mang, nằm thấy Hai-Châu, bụng tưởng nàng còn sống. Tôi kêu nàng lại một bên tôi, ngồi nói chuyện cùng tôi ; tôi hỏi nàng bỏ nhà đi đâu trót mấy ngày, để cho tôi nhớ thương, ôm lòng chờ đợi. Chừng [illegible] mới biết, tôi nói [illegible] tôi, tỉnh biết [illegible] mà thảm [illegible] mình với tôi mà [illegible] tôi phải nói [illegible] vậy nữa ! »

(*Sau sẽ tiếp theo*) L. H. MƯỜI

Casino de Saigon

Nhà hát bông *Casino*, là một nhà hát có danh tiếng trong cõi Đông-Pháp, mỗi buổi chiều thứ năm, đều đổi bản hát mới, hiện nay hát tuồng « *Le fils de la nuit* » có 12 hồi. Vậy kính mời quí khách đến xem giải muộn.

Muốn bán

Một sở ruộng khẩn 120 mẫu tây, mà có 30 mẫu trồng cao su có trâu bò đủ, tọa lạc tại khúc đường Phan-thiết-Djiring gần ga chừng 7 ngàn thước.

Ai muốn mua, xin hỏi bổn-quán

L. T. T. V.

Cách tranh thương

Muốn buôn bán cho đắt mối hàng, thì phải đốt đèn cho thiệt sáng.

Người buôn bán âu-châu cũng dùng cách đó ; người china họ cũng dùng cách ấy.

Vậy thì đồng-bang nên đến tiệm Lục-tỉnh khách-lầu số 82 đường d'Espagne chợ Saigon, mà mua hoặc đèn khí, hoặc đèn lòa hiệu Best, mà đốt cho sáng, thì cuộc buôn bán mới thạnh vượng.

Tiệm đó có đủ các thứ đèn đẹp đẽ ; và bán rẻ hơn các nơi./.

TIỆM ANNAM

Đóng giày và may ỵ phục Langsa

Lê-văn-Bền, *Kế-nghiệp*

cho nhà PHÚ-TOÀN

17-19, Rue Amiral Courbet

(Halles Centrales)

SAIGON.

Entrepôt de Cholon

IMPORTATION-COMMISSION

71, Bd Tổng-đốc-Phương

BÁN SỈ — BÁN LẺ

Vải lụa.

Đồ hộp — Rượu chát, — Rượu ngon — Sữa NESTLÉ — Champagne DELBECK Cognac RENAULT — Cognac CROIZET (cũ 120 năm).

Đồ tân chế bên Paris

Dầu thơm Coty — Dù, Nón, Giày — Chemises — Bốp da — Đồ hút — Đồ chưng phòng khách.

Hàng tôi cũng chịu ra công mua các thứ hàng hoá làm bên phương Tây và các xứ lạ theo ý chư vị đặt.

Giây thép đề tắc : Fruitiers-Cholon

Giây thép nói : 327.

Le Directeur : Paul HIẾU

Officier d'Artillerie Coloniale Honoraire

Croix de Guerre

N° (177) FEUILLETON DU 8 JUIN 1921

ROMAN

OAN KIA THEO MÃI

BA MƯƠI HAI ĐÊM

HỒ-CẢNH-TIÊN *tự thuật*

Đêm thứ hai mươi chín (*Tiếp theo*)

Về đến nhà, người xóm láng giềng chạy tới chật nhà, thấy nàng chết cách thảm thiết, thân thể lòa lõ, muỗi lòng, nhứt là khách hồng-quần cùng là bực lầu son các tía, xem người rồi nghĩ đến ta, một dây một mỏng, lại càng chất lười lắt đắt, thở than chẳng ngớt ; làm cho tôi thêm đau lòng, ngồi ôm thây nàng mà kể nỗi sự tình, khóc than khôn xiết ; khóc cho đến đổi giọt lệ của tôi đổ xuống mình nàng như nước bình nghiêng làm ướt cả mặt mày nàng, mà thấm thay, một giấc tiên-du trả sạch nợ tình, phủi rồi sự thế ; nàng nằm trơ chẳng nói chẳng răng, không hay không biết ; coi cái giọt thảm của tôi như hột sương đượm trên nhành lá cỏ cây, rơi trúng mặt nàng lúc nàng cùng tôi qua truông lên đèo, trải mấy dặm ngàn, tới chốn thú quê ngoạn cảnh. Nhớ đến nỗi niềm tôi lại càng xốn-xang gan tất, chẳng còn biết sống là vui ; bởi vậy tôi chẳng lo chi, chẳng tính chi, cứ để mặc người

Pommade Cadum

Thuốc dán Cadum trị bịnh Eczéma

[illegible] bịnh ngứa, phải gãi [illegible] Cadum thì ngủ ngon [illegible] bị đau Eczéma hay là bịnh đau da chi đó, thì mua lấy một hộp mà xài, thì dứt sự ngứa và sự nóng nảy nơi da, thuốc dán Cadum thân trị những bịnh đau ngoài da như boutons, dartres, gale, peau écailleuse, éruptions, furoncles, écorchures, hémorroïdes, urticaires, croutes, teigne, plaies.

Tiệm nào cũng có bán !

1er Prix Exposition de Hanoi 192
Phần thưởng hạng nhứt Đấu-xảo Hanoi 192

Cordonnerie — Chapellerie
TONKINOISE
GRAVURE sur MÉTAUX et MARBRES
NGUYỄN-CHÍ-HÒA
81 Rue Catinat. — SAIGON

ĐÓNG GIÀY TÂY bằng DA BÊN TÂY chất có đủ các thứ màu DA.

LÀM NÓN theo kiểu SINGAPORE và kiểu là NÓN CAO SU thứ này tôi mới chế ra làm được thiệt tốt dùng thiệt lâu chẳng bể sâu mọt như trước nữa.

NÓN DA (FEUTRES) mua bên tây lại đủ kiểu.

KHẮC CON DẤU HỒNG VÀ CHẠM MỘ BIA ĐÁ CẨM THẠCH rất tinh sáo, giá lại rẻ.

BẢN SỈ đi LỤC-CHÂU thiệt là nhiều mấy món sau : GIÀY TÂY, NÓN CASQUES, NÓN FEUTRES, GIÀY HẠ BA-LÀNG, DÉP BA-LÀNG và NHUNG đủ màu, GUỐC-BA SƠN-ĐEN QUẢI-NHUNG, GHẾ XÍCH-ĐU và THONET vân vân.

Xin CHƯ-TÔN chiếu cố viết thơ về thương nghị tôi sẽ hồi âm lập tức, có CATALOGUE (SÁCH MẪU) gởi tặng QUÝ KHÁCH.

NGUYỄN-CHÍ-HÒA, Kính mời.

TRỊ BỊNH YẾU PHẠP
(Conseils medicaux)

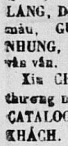

Chư vị muốn cho trong nhà có một thứ rượu mà dùng trong lúc đau rét, hoặc nóng lạnh, ăn vị không đăng tiêu, thì hãy mua rượu Rhum mana *là rượu thiên hạ rất chuộng và lại tốt hơn các thứ rượu rhum khác.*

Hãy coi cho kỹ kẻo lầm thứ giả, hãy nài cho phải, cái ve có dán nhãn trắng.

Có bán trong các tiệm hàng xén

Xe ôtô muốn bán

Có 2 cái ôtô hiệu Denby một cái hiệu Buick và một cái hiệu Mors, còn mới, và ba chục cái xe kéo vỏ ruột đủ cũng còn mới hết thảy.

Nay muốn bán giá phải chăng, ai muốn mua xin đến tại nhà số 39 đường Schroeder, hiệu Quản-tế-đường Sàigon mà thương nghị.

Dịp-tốt

Muốn bán một cái xe AUTO BUICK, còn mới tinh hao.

BÔN MÁY

Chuyển đi và đèn tháp toàn bằng điện.

Giá rất rẻ: **2050 $**

Viết thơ hay là hỏi mua thì cứ đo tại nhà in l'Union, 157 rue Catinat. SAIGON.

văn-Tung, 60 tuổi, đã trôn hôm 31 Mai, còn thiếu 6 đồng bạc lánh trước thầy không nói chi, ngặt cái ống hút của thầy mua 20 $ 00, cũng ôm luôn, làm đến buổi thầy không có mà dùng, khó chịu quá. — Ngáp !

Sự tôi yêu của cái da sạch

Đâu đâu cũng vậy mấy ông thầy vệ sanh thường nài ép về sự tôi yêu của cái da là nhứt phải dữ cho sạch sẽ.

Cái da thường nhiều lỗ nhỏ nhoi lắm thì trong lỗ ấy thường có mỡ và mồ hôi ở tại đó mà bụi dơ và hơi xấu tấp đến.

Muốn cho da trong sạch hoài hoài, thì phải tẩy nó đi. Dùng sabong Cadum tức thì nó không vào sâu được, mà nó lại đưa ra hết, rồi thì tự nhiên cái da trở nên mịn, và tươi tốt, sabong Cadum tiệm nào cũng có bán, không có thêm bớt giá nào hết, 2f50 mà thôi.

HƯỚNG TRUYỀN
(Echos)

QUẾ

Pháp đình tặng hảo Hoàng thượng

Trong khi quan Khâm sứ vào tân yết Hoàng thượng thời ngài có phụng chỉ của Pháp đình đem tặng Hoàng thượng một cái xe điện rất quí. Xe ấy hình dạng như sau nầy :

Kiểu xe đóng theo kiểu của nước Pháp nhưng mùi sơn vàng cả bốn phía, bốn bánh xe sơn sắc đỏ — Có sáu chỗ ngồi bao bọc toàn mặt kính như kiểu ngọc lộ vậy, phía trên trần và hai bên có màng sắc vàng kim-tòng thả rơi đẹp lắm. Nệm ngồi và nệm dựa toàn sắc vàng ở giữa trần lại có một ngọn đèn điện và bên chỗ người Chauffeur ngồi lại có một cái máy điện thoại thông tận vào trong xe để phòng khi sai bảo để tiếp ứng. Hai bên chỗ ngồi lại có hai cái hộp bằng vàng đựng đồ trang liêm như là nước hoa gương lược v.v. và một cái đồng hồ bằng vàng cũng để trong ấy. hai chỗ cửa xe có vẽ hai hoàng long ôm lấy đồ-thơ mà ở giữa cớ hai chữ Khải-Định (Chữ Hán).

Xe ấy là một vật rất quí rất tinh xảo tuyệt luân chưa từng thấy ai có mà cũng chẳng ai định được giá bao nhiêu, thật là một vật tặng bảo rất thích hiệp của ngự-dung vậy.

Việc nghênh tiếp quan Khâm-sứ Pasquier

Quan Khâm-sứ Pasquier đã vào Huế chuyện xe hỏa thường khi mười giờ rưỡi sáng hôm 5 mai 1921.

Việc nghênh tiếp ngài hôm ấy rất long thể và rất nghiêm trang.

Từ hôm ba mai thời các cửa thự, tòa sở và một lối đường từ phủ Khâm-sứ cho đến Huế nơi nào cũng có kết cửa hoa và treo tam tài một vẻ rất nên rực rỡ trang nghiêm. Trước cửa phủ Khâm-sứ, hai đầu cầu ga Huế và trước mặt các nhà ga từ Huế đến Đông-hà những nơi ấy đều có đóng hương-án bái-hạ và các thư nghi trượng dàn hầu ; qua sáng hôm 5 mai, ở ga Huế là nơi. Ngài xuống xe thời có dàn hầu một vệ linh-tập khố-xanh bông binh-k i, hai phường nhạc : Nhạc Tây và nhạc Tàu. Một đội binh-giáng Nam-Triều mặc áo đỏ xanh cầm cờ. Các nghi trượng binh khí ấy đứng theo hàng lối rất nghiêm chỉnh.

Các quí-quan Nam-quan mặc thanh phục đứng chực đón rước ở phòng khách nhà ga ấy, còn hết thảy nam nữ học sinh ở các trường thời mặc sắc phục cầm cờ tam tài đứng từ cửa trường nữ-cho đến nhà ga Huế. Tại phủ Khâm-sứ trong phòng lớn tiếp khách cũng trần thiết đủ mọi vẻ tráng lệ.

Đúng mười giờ rưỡi thời quan Khâm-sứ Pasquier cùng quản Chánh-văn-phòng riêng của Ngài là M. đã cùng đến một lần. Khi xuống xe thời phường nhạc-Tây đánh khúc Quốc-ca rồi đến phường nhạc-Tàu. Ở Kỳ-Đài khạt 21 tiếng súng mừng các quan đi rước ngài đến trước thân-lễ. Ngài đáp lễ xong thời lên xe về thẳng phủ Khâm-sứ. Các quan cùng về theo Ngài, về tại phòng khách lớn ở phủ Ngài đã tiếp các văn võ quan lại và hai chánh phủ cùng các nhà đốc điền như sau nầy : các viên Hội-đồng-bảo-Hộ, quan Giám-binh quan Công-sứ Thừa-thiên, các viên Hội phòng Thương-mại công xưởng và các nhà đồn-điền, các quan Thư-Hiên, các viên chức tùng sự thông thuộc phủ Khâm-sứ, quan Chánh-thường-ngân Trung-kỳ, quan chánh sở Y-chánh Thương-chánh, công-chánh Điện-báo, Hỏa-xa, Học-chánh, Thú-y, Kiểm-Lâm, Canh-nông Kiểm-Sát, Tài-Chánh và các viên chức tùng-sự tòa Thừa-thiên, quan Phủ-thừa, Phủ-đoàn tỉnh Thừa-thiên, các quan đốc Tập-binh, quan Đốc-giáo trường Bà-công và quan Cảnh-sát v.v. Ngài tiếp xong các quan thì vừa đúng 11 giờ một khắc.

Chiều hôm ấy đáng lẽ Đình-thần viện Cơ-mật đến yết-kiến ngài mà ngài lại qua đáp lễ và vào Đại-nội yết kiến Hoàng-thượng. Nhưng vì Hoàng-thượng Thánh-lê-vi-hòa cho nên phải hoãn-kỳ đến ngày 6 mai ngài mới tiếp lễ yết kiến của viện Cơ-mật và vào Đại-nội yết kiến Hoàng-thượng.

Hoài của vô giá

Của vô giá là cái gì ? Bất hoặc là ngọc là châu có khi lại là đá là gỗ mà có cái chế tạo tinh xảo của người làm ra hay là của tạo hóa phú hình ra tự nhiên mà có quan thần linh lung khiến cho ta phải đem lòng quí báo thời cũng khá gọi là của vô giá.

Nhà cậu kia vốn một thế phiệt sang quí, trong vòng thân thích cũng đều phân nhiều là kẻ lẫn thận ; bởi vậy mà có lắm báu sẵn từ xưa lưu truyền lại đến nay ít thấy ở cõi nầy có ai so sánh được với báu sẵn của nhà ấy.

Cậu có tánh ưa mĩ-quan, trong nhà tuy ngày thường cũng nài trí trần thiết trang hoàng như là có việc gì khánh hạ vậy. Bao nhiêu ngọc ngà châu báu xem rực rỡ chói chang. Mà nhứt là ở nơi bàn cậu ngồi viết ấy là sang trọng hơn cả. Chẳng kể gì báu vật tinh tinh, chỉ nên kể đến một vật nầy thấy cũng khá gọi là vô giá bửu, à một đôi chim Uyên ương ngọc dương chi rất tinh xảo, mà trong bụng lại hổng đựng nước để cầm mực. Đôi chim ngọc ấy to bằng quả xoài mà thức chạm trổ tinh xảo khéo thế là hết có tầng xem đến mới biết là cái khôn khéo của tạo hóa ngọc của người Tàu thật là một nghề tuyệt kỹ vậy. Cậu thường cũng quí hóa và trìu mến đôi chim ấy, nhưng ý cậu lại không phải quí cái công xảo mà lại quí cái da tinh của vật vô giá vô tri, thường để trước bàn ngâm nghĩa hoặc cắm nhành hoa tường vi ngọc lan để trong mùng để vầy cuộc đa tình trong tâm tánh lúc tuổi xuân.

Cậu hưởng ngoạn một vật quí quá lẫy tinh ý ấy tưởng cũng gọi tục nhưng chưa khá gọi là hoài của. Duy có đều nầy mới nên tiếc cho. Một hôm cậu đi chơi nhà anh em, thấy có cây cảm ở độc bình xem tươi tốt lắm. Cậu hỏi cây gì thời người bạn đáp rằng cây trường sinh, chỉ cắm vào bình đổ nước vào

Hàng-Dầu
TRƯƠNG-VĂN-BỀN
CÓ BÁN ĐỦ THỨ DẦU

Dầu Phộng, ăn thực ngon và sạch.
» Dừa.
» Xồ, không có mùi hôi.
» Mè, thơm.
» Bông, giá rẻ để thợ-bạc đóng.
Bánh dầu Đậu-phộng, thực tốt.
» » Đỏ-đủ.
» » bột Gòn.
» » Dừa để cho heo và bò ăn.

ĐỒ TỐT VÀ GIÁ RẺ HƠN KHÁCH-TRÚ

Hàng tôi mua Dừa-khô, Đậu-phộng, Mè, bột Gòn, bột Bông, bột Đỏ-đủ, dầu và bột caoutchouc. Mua giá khá hơn các nơi.

Xứ Lục-châu, ai có muốn mua bán với tôi, thì xin mời đến nhà hoặc viết thơ hỏi tôi thì tôi gởi liền mẫu sẵn lòng tiếp rước rất trọng thể và trả lời lập tức. Nay kính

TRƯƠNG-VĂN-BỀN,
Hội-đồng Quản-hạt.
Số 40, ĐƯỜNG CAO-MÊN, số 40.
CHỢ LỚN.

LỜI RAO
Cho mấy ông thợ chụp hình, đến thiện nghệ đâu hơn chơi

Tại hãng PHOTO-STUDIO, 126-128 đường Catinat, có bán đủ thứ máy chụp hình hiệu nào cũng có tính theo giá bên Tây, như hiệu Kodak — Richard — Gaumont — Demaria — Monobloc v. v..

Cũng có đủ đồ phụ tùng hết thảy về nghề chụp hình và về nghề vẽ sửa (Peinture) bán sỉ bán le cũng được.

Có khuôn để lộng hình chạm khéo lắm, thứ nào cũng có nhiều bộ hình khác, chạm tốt lắm.

Có chụp hình cho giấy thuốc thâu nữa.

Có bán kiến, giấy, đủ thứ thuốc sang hình.

Giấy Bromure 1/2 brillant contrast từ hộp 100 tờ, lớn 18 x 18 thì 5 $ 25 còn hộp 500 tờ thì 22 $ 00,

Có kiến để làm hình mấy xứ nóng nực.

Tại hãng Photo-Studio 126-128 Catinat Saigon.

Trị bịnh đau gân

Chẳng tôi lấy làm hân hạnh mà bá cáo cho thiên hạ rõ biết những đều thành hiệu kì diệu của Quan Lương-y Leroy, quản đốc các y viện thành Paris, trong các chứng bịnh những là tâm thần bất định, đau gân, mỏi gân, lãn trí, hồi hộp, mệt thở dốc, mà hễ muốn cho tâm thần định tĩnh, mồn cho não chất tinh minh yên tĩnh.

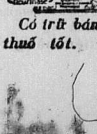

Quan Lương-y Leroy đã nói rằng thuốc **Neurinase** trị các chứng bịnh ấy mạnh tức thì. Thuốc ấy quí tiếc là một thứ thuốc thần thông rất hay mà không hại, thiệt là rất quí cho các xứ nóng nực.

Có trữ bán khắp trong các tiệm thuốc tốt.

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương nầy

LẬP RA TỪ NĂM 1865 KỀ BÊN TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhứt hạng bào-chế sư, *kế nghiệp*

Bạn-quyền, ngoài mình bán thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ Lục-châu chư quân-tử [illegible] thuốc tây [illegible] hãy gởi thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Quyển DƯỢC TÁNH LƯỢC KHẢO [illegible] xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène ngài sẽ gởi cho không.

thường thường thời cũng sống đời không khi nào hư héo. Cậu lấy làm thích lắm vì nghĩ rằng đem cây trường sanh hiệp mới vật đa tình thời lại vẫy nên cái điểm quí báu biết bao. Liền xinh hai nhánh đem về cắm.

Từ khi cậu cắm xong thời cây ấy càng đâm lá mấy mầm cho đến nỗi rễ ra chật cả không thể đổ nước vào được. Cậu mới sợ rễ ra quá lại có lẻ làm hư vật báu mới nâm mà kéo ra quá đến đổi làm cho khi rứt được vật trường sinh thời cái đã tình đã choãng xuống thêm đá mà bể tan! Như thế thật là hoài của vô giá một cảnh nên tiếc vậy, ấy cũng vì cái đa tình của cậu nó làm cho hại đã biết bao.

Đặng dịch sách

Có cần dùng một người biết chữ Tây cho thiệt giỏi, và văn pháp quốc ngữ cho rất thông, đặng dịch sách. Ai muốn thì đến đường Paul Blanchy 120 mà xin.

Mấy ông chủ xe ôtô

Ôtô mà tốt hơn hết, hay hơn hết, xinh đẹp hơn hết, người Annam thường ưa dùng, thì là xe Dodge.

Đã hơn 600 cái chạy rồi trong Đông pháp nầy 48 cái bán cho các quan chủ tỉnh và các quan Quản lý các sở tại Chánh-phủ Đông-pháp.

Thử hỏi những bạn của mấy ông có dùng xe Dodge rồi, thì mấy ông sẽ nhựt-định và biết cái danh giá của nó.

Tại nhà trử xe Auto-Hall) Saigon mới được mấy cái xe Dodge, mới gởi qua, kiểu mới, ai muốn phải đến mau mau mà mua kẻo hết. Trả tiền bằng giấy Quốc trái cũng được

Mấy ông, khi mua xe, nên đến mà hỏi đi thử coi thử xe Dodge nầy.

Bất câu mua vật chi trong hảng nầy đều trả giấy quốc trái được hết.

SỐNG LÂU NHỜ RƯỢU

(Longévité grâce à une liqueur)

Hiện bây giờ bên nước Huê-kỳ có một vị điền chủ đã ngoài 90 mà hãy còn sức lực mạnh mẽ như người 40 tuổi, đi đứng chỗ hồi, ăn nói sỏi sàng, cả ngày ở ngoài trại ngoài đồng coi tôi-tớ làm công chuyện.

Ngày rọ có một người đi thăm ông, nói thử cho biết tại đâu ông nay đầu bạc tuổi cao mà sức lực không phai kém vậy?

Ông già đáp lại rằng: Có chi lạ đó mà hỏi, cả đời tôi trước khi ăn cơm hãy nống một ly nhỏ rượu Quina Gentiane *hiệu* Mazet *là một thứ rượu trường sanh bổ lão.*

Người khách nghe nói cũng có lòng mộ việc trường thọ như ông, liền về nhà sai trẻ đi mua cho đặng thứ rượu Quina Gentiane *mà dùng mỗi bữa. Thiên hạ nghe nói cũng có dạ tham sanh, cũng bèn rủ nhau đi mua rượu ấy đem về mà uống bổ quanh năm.*

Có bán trong các tiệm hàng xén *(épiceries).*

Đả rẻ mà lại tiện

Muốn bán một cái Mototrica vỏ, ruột và đồ phụ tùng còn mới; đi chơi vợ, chồng và 3 con thật tiện ít hao. Giá phải chăng 400 $ 00 xin đó nơi M. Phú; 18; Rue Colombier — Saigon.

HẢNG

ông P. Ribeyrolles et Cie

10, Place du Chateau d'eau, Saigon

số 10 gần giếng nước Saigon

Có bán máy xay lúa và đồ phụ tùng cho máy.

Thay mặt cho hảng ông F. H. SCHULE.

Có thợ ráp máy giỏi ở tại hảng

MÁY TỐT CHẮC. — Ai muốn sắp đề thế nào, thì chỉ giùm không ăn tiền công.

Nhân dịp

Muốn bán một cái Ô-tô nửa mà hiệu « ***FORD*** » cũng còn mới.

Giá là : **1.600 $**

Ai muốn mua thì hỏi tại nhà in Union 157 rue Catinat, Saigon.

Dịp tốt

Có người muốn bán một cái xe hơi hiệu « **Dodge** » còn mới, vỏ, ruột cũng tinh hảo.

Giá bán chắc là : 1.600 $ 00.

Cho hỏi hay viết thơ :

40, Boulevard Galliéni, Saigon,

Nam-việt Khách-lâu

HOTEL DE D'ANNAM

N°80 Bd Charner và Corabelli Saigon

HUỲNH-HUỀ-KỲ CHỦ TIỆM

Kính cùng quí khách rõ: kể từ 1er Juillet 1920 tôi mới dọn tiệm ngủ hiệu là Hotel d'Annam (Nam-việt Khách-lâu) cũng có dọn phòng ở dưới đất rất cận tiện cho quí khách.

Nguyễn-văn-Bép

(CHỢ KHÂN ĐEN)

et Propriétaire Suối-đôn à Binh-nhâm Lai-thiêu

Chỗ làm khăn bùng, Bombay và nhiều tấu đủ kiểu kim-thời, có kiểu cúp tóc muốn kết dính lại dùng như nón vậy, rất tiện phải đo ni, bằng muốn vẩn thì khỏi đo, còn muốn dày mỏng tùy ý muốn từ 8 tới 4 lớp thôi. Giá khăn có 3 hạng hạng nhứt 3 đồng hạng nhì 2 đồng rưởi hạng ba 2 đồng, quí ông mua sở phí tôi chịu thì phải trên 2 khăn gởi contre remboursement cùng trả tiền trước tiện cho 2 mối.

Kính cáo.

RƯỢU CỔ-NHÂN **PELLISSON**

ĐẠI HIỆU PHÁP

Thứ thường « ba cu-ron » (3 couronnes)

Thứ thiệt tốt cũ mười năm

SÂM-BANH **PRIOR**

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

RƯỢU CHÁT ĐỎ *S. Maal*

BẤT KỲ TRẮNG HAY VÀNG

RƯỢU RÔM TRẮNG **VERNET**

đất tại xứ MAC-TI-NIC (Martinique)

SÂM-BANH (Champagne)

Léon Chandon

ĐỆ NHỨT HẠNG

HẢNG NGÀNH VÀ NGƯỜI THAY MẶT trong cả hoàn cầu

HÃY HỎI SÁCH có hoa hình Hảng chánh và hảng ngành sẽ cho không

ở **Saigon**

Số 1, Quai de Belgique

HẢNG

DESCOURS & CABAUD

Produits Métallurgiques

VỐN 40 TRIỆU QUAN

BÁN SỈ — BÁN LẺ

HẢNG BÁN Giá rẻ hơn hết TRONG MIỀN CỰC ĐÔNG

ở **Nam-van** (PNOMPENH)

góc ĐƯỜNG PROTECTORAT và ĐƯỜNG DE VERNEVILLE

Hãy đến viếng kho chúng tôi, kho thiệt tốt và lớn hơn hết trong cỏi Đông-pháp, hay là viết thơ cho chúng tôi mà hỏi giá, thì chúng tôi sẽ tiếp rước và trả lời một cách tử tế lắm.

Có một mình hảng nầy thay mặt cho:

— Hảng Ciment Portland Artificiels de l'Indochine, ciment ở Tonkin;

— Hảng xe hiệu Decauville: Xe rùa, đường rầy, các món phụ tùng thay đổi thế xe rùa và đường rầy;

— Hảng xe hơi hiệu " Berliet ": Xe hơi dùng thường và xe chở đồ (camion);

— Hảng Dupont: Dầu sơn Ripolin;

— Hảng [illegible]: Hỏi nồi [illegible] thuốc [illegible];

— Hảng Larbaud Saint-Yorre: [illegible] hiệu Larbaud Saint-Yorre;

— Hảng Bergougnan: Vỏ và [illegible] "Bergougnan";

— Tủ sắt " Le Paulois " cây [illegible] và đồ không cháy. — Khóa có sức tốt hơn [illegible], có cây [illegible];

— Hảng xưởng tàn ở Tonkin: Phân vài [illegible] đất trồng tiêu.

Đủ thứ:

— Đồ dùng [illegible] trồng tiêu: Cây ruộng, cây xới đất, cúp, cuốc, vá, rựa, đồ vật dụng cho mấy sở trồng tiêu;

— Đồ dùng cho những người lãnh việc làm: Đồ khí dụng cất nhà, sắt để dùng đức sạng, đá, sắt đẹp, tròn, vuôn sắt làm nồi hơi (chaudière), sắt bằng mặt đen và xi kẽm, kẽm lợp nhà, bồm để đem nước vô ruộng, bồm [illegible], ống gan hiệu Turquet, ống xi kẽm, ống [illegible] nước, ống thép dùng theo nồi hơi (chaudière [illegible]);

— Vật dụng làm nhà: Song hồng cửa, ổng khóa, bản lề, chốt sắt, đinh, ốc, bù-lon boulons), giấy kẽm mảnh mảnh đục, mảnh mảnh;

— Vật dụng trong nhà: Đồ dùng nấu ăn tráng sảnh, xi chỉ, bằng mi-nhôm (alluminium), đèn, bàn ủi, lò, bàn chải, sáp đánh từ, sáp ong;

— Bằng, ghế hiệu Thonet thiệt;

— Những vật dụng như bàn cán vàng, thuốc súng, dầu sơn, dầu trong, produits chimiques, giấy gai, giấy cables, bố may buồm, bố làm sáo, bố làm mui xe kéo, xe hơi và nước hôi tưới nhà.

PHAN-HAM

Thợ làmyên-ngựa Song-mã và Độc-mã
Khoa-chang, Khoa-do
Hanoi — 5, Rue Jules Ferry, 5 — Hanoi

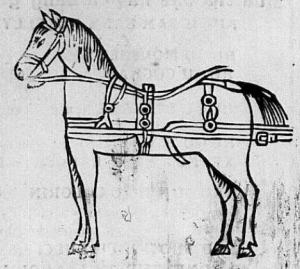

Chúng tôi kính trình chư quí-khách biết rằng : Bổn-hiệu làm các thứ Yên-ngựa, đồ Song-mã, Độc-mã. Rương Vali và các thứ đồ dùng đi đường làm bằng da bên Tây da Hồngkông thật tốt. Làm rất kỹ-lưỡng giá bán phải chăng. Các quí-khách có lòng chiếu cố muốn dùng thứ gì hay kiểu mẫu nào xin gởi thơ cho Bổn-hiệu, Bổn-hiệu xin tận kỳ tâm lực làm được như ý của quí-khách sở dụng.

Nếu mua buôn nhiều thì Bổn-hiệu sẽ tính giá riêng.

Bổn hiệu có mở hiệu thợ may tây, annam nữa.

Ôtô hiệu BERLIET

Là một thứ mới bày, 4 máy 15 ngựa, năm chỗ ngồi, dùng toàn điện mà làm đèn

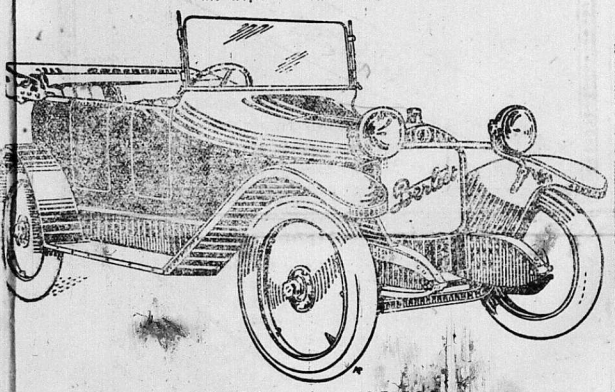

Bán giá : **22.000** *quan và* **24.000** *quan*

Tùy theo sự chưng dọn cái xe

Có trử tại hãng DESCOURS & CABAUD,

Saigon — Haiphong — Hanoi — Pnompenh.

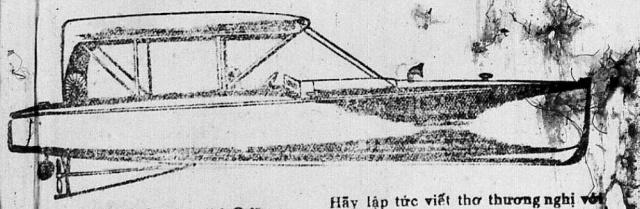

CANOT HƠI

để chở chuyên mau lẹ, lề tuần du điên địa

Hãy lập tức viết thơ thương nghị với

Société Franco-Annamite des Anciens Etablissements

Charles BARDON

Sté Anonyme en formation

Quai de la Marne. SAIGON (Khánh-hội)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KÊU LÀ AUTO-GLISSEUR SỐ 620

Chắc nhân đóng kỹ càng giáng đẹp Khoái hượt lẹ làng sạch sẽ. Giá rẻ

Vin Tonique et Bi-nutritif

du Docteur RIP

VỆ SANH TƯỚU CUA LƯƠNG Y *RIP* CHẾ

Thứ thuốc rượu nầy là một vị *đại bổ gân cốt* càng là tráng kiện tinh thần bất kỳ là bao nhiêu tuổi đều uống đặng cả. Những kẻ tuổi cao khí lực suy giảm, vội thấy ngày xuân đã hồn mòn hễ uống rượu nầy vô, thì lất đặng cử lão thành đồng, mặt mày tươi tốt, coi trẻ lại mặng hơn xưa.

Còn con nít liệt nhược đờn bà mất máu, có huyết bạch, có chửa, những kẻ hao tổn tinh thần, hễ uống rượu nầy vào thì mạnh mẽ lắm liệt, da thịt đỏ sắn, tinh thần tráng kiện.

Giá mỗi ve là ba đồng bạc.

Có trử tại tiệm thuốc tây ở *đường Marins số 190 Cholon dépôt Pharmacie Franco-Chinoise 190 rue des Marins Cholon.*

Ai muốn mua sỷ *(en gros)* các hàng lụa Bắc-kỳ (*Soieries du Tonkin*) ???

Như : Lãnh rộng trơn, bông lãnh hẹp, địa minh bằng, minh quê, xiên bông đờn bà, bông tiêu, bông hột mè, lượt lồng, xiến trắng 7 chỉ sa trơn, sa bông, lụa các thứ, nhiều minh gò, v. v. màu măng, bông phấn lá cây, đen, trắng hột mè.

Nên viết thơ tức thì cho tiệm *Maison Tonkinoise* **Đồng-Thịnh,** *Rue de la Soie, nº 4 à Hanoi,* mà mua

Tiệm ấy mới chế ra thứ lãnh 1 cây 2 áo dài đủ mọi màu tốt và chac lạm, khăn tang bằng nhiều minh gò và giế thonet, giế chạc (*[illegible]*) bằng mây nhẹ mà coi ngộ lắm.

Buôn bán thiệt thà và đã tính giá riêng rất hạ cho mấy nhà mua sỉ đặng kiếm lời nhiều.

Viết thơ lấy kiểu (échantillons) cũng đặng, hay là muốn khỏi mất thì giờ viết thơ lấy hàng cũng vậy, vì đã có giá riêng tính cho bạn hàng (clients) chẳng hề tính mắc bao giờ.

Gởi *contre remboursement,* song gởi một phần tiền trước hay là gởi trả đủ trước thì sẽ đặng trừ 2 °/₀ vì cái phần tiền đã trả trước đó. (*Toute avance de fonds aura droit à une remise de 2 °/₀*).

Gởi mandat trước xin đề như dưới đây :

Madame LƯƠNG-NGỌC-BẢN, 4 Rue de la Soie à Hanoi.

PHẢI DÙNG THUỐC HAY VÀ TRỊ ĐÀM

THEO HIỆU LÀ

ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX

Quan lương-y GUILLIÉ

Từ tám mươi năm nay thuốc ELIXIR có chế đường của quan lương-y GUILLIÉ vẫn làm thần diệu trong những bịnh HƯ PHẾ, sực trong TỲ VỊ, đau nơi TRÁI TIM, ĐAU GAN, ĐAU MINH, RÉT VỠ BỤNG, hoặc CHỐI NƯỚC, BỊNH KIẾT, BỊNH HỌ DAI, BỊNH CÚM, GHẺ CHỐC NGOÀI DA và bịnh có TRỨNG LÃI TRONG BỤNG.

Ấy là một thứ THUỐC XỔ rẻ tiền và rất hiệu nghiệm làm cho HUYẾT RA TINH KHIẾT Những bịnh gốc bởi ĐÀM hay là MẶT phát ra thì uống nó hay lắm.

Bất kỳ [illegible] không có dấu ký [illegible] chớ dùng.

LẠI CÓ MỘT THỨ

THUỐC HOÀN XỔ

nữa cũng rất trong thứ Elixir Tonique Antiglaireux của quan lương-y Guillié.

Chánh chỗ trử thuốc nầy là nhà PAUL GAGE FILS, nhứt hạng hiệu chế y dược, đường GRENELLE ST GERMAIN môn bài số 8 ở tại đô thành PARIS

VÀ TRONG CÁC ĐƯỜNG PHÒNG BÊN CÓ BÁN

Vì BINH THỞ

Phải uống thuốc
PULMOSÉRUM BAILLY.

Tại phổi mà HO, rồi sanh NÓNG LẠNH, RÁT HỌNG, NẶNG NGỰC, vì những người có tuổi hay lại HO NHIỀU, còn nhỏ thì lại sanh ra có BAN nầy BAN kia.

THUỐC

PULMOSERUM
BAILLY

Của ông Bailly, là một thứ thuốc hết sức hay, để mà trị những chứng như vậy.

Đã có dùng trong các Nhà thương, và mấy Sở-thuốc Langsa cũng đồng khen ngợi.

Có hơn ba muôn ông thầy ngoại-quốc cũng dùng nó.

Cách dùng : Một muỗng súp, sớm mai.
— id — buổi chiều.

Phải coi cho kỹ cái tên : PULMOSÉRUM BAILLY 15 Rue de Rome à Paris, kẻo lầm.
Có bán trong các Tiệm-thuốc Langsa.

Hãng Thuận-Hòa

Môn bài 101 đường Catinat, Saigon
Ông Ch. NGUYỄN-PHÚ-KHAI *làm Administrateur-Délégué*

Hãng nầy buôn bán đồ nhập cảng và xuất cảng vốn **1.000.000** quan

Mua trả bạc hay là bằng giấy Quốc-trái cũng đặng

RƯỢU SAM-BANH ROSELLY uống diệu dàng ngon ngọt, hãy uống thử thì biết

RƯỢU MOUSSEUX cho người annam dùng

RƯỢU COGNAC (cô-nhắc) JOBIT 7 ngôi sao. Thiệt ngon uống tiêu mà lại bổ

RƯỢU STELANE Người annam hãy mua để phòng khi đau bụng hay là ăn không tiêu

RƯỢU STICK cũng như quinquina vậy.

XE HƠI HIỆU LANGSA « PHILOS » Giá rẻ mà lại chắc hơn các hiệu xe khác

MÀU SƠN HIỆU COLORIN
Giày cho đờn bà annam dùng.
Giày tây bottire, và soulier thứ thượng hạng

DẦU THƠM HIỆU DULCI dầu nầy thơm lâu

DẦU MENTHE và **MENTHOL HIỆU THUẬN-HÒA,**

THUỐC ĐIẾU HIỆU MARYLAND, ICEBERG, KASBAH và **MAGYAR** gói 10 điếu, 20 điếu và 50 điếu, hút thơm miệng và không khô cổ.

Người *ANNAM* hãy mua đồ của *HÃNG ANNAM THUẬN-HÒA* thì mới thiết là giúp cho Đông-bang.

Có Một Mình Nhà Này Có Quyền
THAY MẶT CHO NHÀ ĐÚC SUNG VÀ LÀM XE MÁY
TẠI THÀNH St-Étienne
Mà thôi

Hãng F. MICHEL, CAFFORT Successeur ở đường SAIGON Catinat Số 36

Có Bán SÚNG
đủ thứ và đủ kiểu. Bỉ,
THUỐC, ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ
và đồ NỮ-TRANG. Đồ đã tốt lại giá rẻ
Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin đề thơ như vầy;
M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catinat. — SAIGON

CỨ MỖI NGÀY
lại uống
MỘT VIÊN THUỐC HƯỜN
CỦA ÔNG
Lương-y DEHAUT
uống trước khi dùng cơm,
thì **CHẮC ĐẶNG KHỎE MẠNH LUÔN**
và ngăn ngừa các chứng bịnh nguy hiểm sớm tối. Mà vì hư hay là ăn không tiêu mà sanh ra.
Thuốc hườn nầy trị các chứng bịnh:
NHỨC ĐẦU, ĂN KHÔNG TIÊU,
NẶNG BAO TỬ, CHÓNG MẶT.
KHÔNG THƯ THỚI
BÁN TẠI: Nhà ông Lương-y **DEHAUT**, 107, Faubg St-Denis Paris, cũng khắp trong mấy tiệm thuốc.

Rượu Quina Skos

Là một thứ rượu, để uống vỡ lòng tối lắm, là có mùi thơm mà lại bổ nguơn khí. Chẳng hề chước ai mà chê nên nó, mà nó tôi, cũng không rượu nào bì nổ được.

Bán tại hãng **Établissements Dumarest**, d'Indochine Saigon.

Nhà máy xay lúa
XE HƠI ĐỦ KIỂU

Nếu chư vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kim thời và lại toàn hảo, chạy đặng 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn cũng là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ)

Nếu chư vị muốn bán tính giá riêng đặng mà lập hãng thành một cái nhà máy xay lúa, đủ nhà, nền đúc, ráp máy, cùng chạy đến khi vững vàng, nói tắc một đều nghĩa là chạy được.

Nếu chư vị muốn cách dễ trả tiền và thi hành cho gặp các việc của chư vị sai khiến thì nên đến tại hãng

Bonnefoy & Cie
Etablissements Industriels de Saigon
SUCCESSEURS

Đường d'Ormay, số 5, suy tính và hãng nầy sẽ chỉ cho đều cần lợi cho, hoặc đưa coi hiệu thu (bản đồ) cùng giá tiền.

Có nhiều giấy tờ làm bằng rằng đã có chịu cho nhiều chỗ thành tựu rồi.

Sau nầy hãng chúng ta cho chư quí vị đặc nhà máy của chúng ta hay rằng: Chư quí vị ở xa xuôi không tiếng hề, mà thiệt buôn bán lớn gạo cùng ngoài, mà thì hãng chúng ta sẽ hết lòng mà trọng cho nghĩa là chịu giá cả dùm cho.

Hãng chúng tôi cho chư quí vị hay rằng Tại hãng có sẵn *Tôi-khoi* (chaloupe) à vapeur) *mới và cũ*, như chư quí vị muốn mua và cách trả tiền thì xin đến tại hãng mà suy tính.

Tôi chỉ dùng có một thứ giấy NIL mà thôi giấy nầy là thứ giấy vấn thuốc điếu.
Tôi nhứt của một mình hãng Denis Frères đại lý khắp cả Đông-dương.

Hãy uống thử thứ rượu
AMER HONORÉ
Là một thứ giải khát ngon thượng hạng
Của một mình hãng Denis frères
có trữ mà thôi.

Lời rao cho chư ông trồng tỉa

CHỦ BIỀN, và BÁN LÚA GẠO CÙNG DỪA KHÔ vân.. vân..

Hãng Emile *PEYSSON* ở nơi hông rạp hát Tây, gần nhà hàng Continental tại Saigon, cho chư quí ông chủ vườn, chủ ruộng Lục-châu đặng hay rằng hãng ấy có trữ bán một thứ thuốc trừ hết thảy những loài Chuột và nên mầu nhiệm. (Chuột đồng, Chuột lắc, Chuột cống, con sốc vân...vân...) Nội trong cả Đông-pháp duy có hãng nầy trữ bán thuốc ấy mà thôi. Thứ thuốc nầy làm tại LABORATOIRES BÁTERIOLOGIQUES « LE RATINOL » « VIRUS DE CHRISTMAS »
Số nhà 17 đường Choiseul, Paris.

Khắp cả Hoàng-cầu đều biết rằng thứ thuốc trừ chuột *LE RATINOL* là thứ thuốc MẦU NHIỆM mà lại chẳng làm hại đến người và các thứ vật khác, chó, mèo, gà vân vân.

Trừ Chuột trong một mẫu ruộng thì dùng chừng 3 ống thuốc « Ratinol » có ích hơn là để nó phá hại nửa mẫu ruộng có tốn 30 [illegible] thiệt là mầy vựa chứa [illegible] « Ratinol » [illegible] thuốc PEYSSON [illegible]

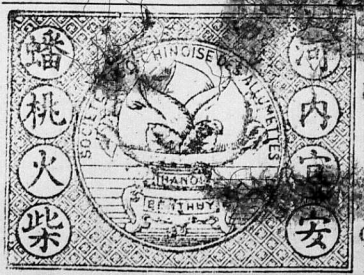

một mình hãng Denis-frères đại-lý cả Đông pháp thứ hộp quẹt nầy.

Hộp quẹt nầy khắp nơi đặng phép bán lẻ một sa nhỏ một hộp mà thôi.

Certifié le tirage à trois mille exemplaires.
Saigon le 8 juin 1921
[illegible]

Saigon — Imp de l'Union
L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VAN-CỦA